

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง เขียนประโยคตามวิธี (๒)

ครูวิไลพร วิไลลักษณ์

ไทย

ประโยชน์ตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ป. ๖/๔ ระบุลักษณะของประโยค

พิจารณาประโยคต่อไปนี้

ฉันชอบเรียนวิชาภาษาไทย

ทำไมเธอไม่มาโรงเรียน

ห้ามเดินลัดสนาม

ประโยคทั้ง ๓ แตกต่างกันหรือไม่

แตกต่างกัน

ประโยคทั้ง ๓ แตกต่างกันอย่างไรร

แตกต่างกันในการสื่อสาร

ฉันชอบเรียนวิชาภาษาไทย

ประโยคนี้ทำให้ทราบ

ทำไมเธอไม่มาโรงเรียน

ประโยคถามให้ตอบ

ห้ามเดินลัดสนาม

ประโยคบอกให้ทำ

นอกจากแบ่งประโยคตามลักษณะ
ทางไวยากรณ์แล้ว เราสามารถแบ่งประโยค
ตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียนได้เป็น
๓ ลักษณะ

ประโยค ๓ ลักษณะ

๑. ประโยคแจ้งให้ทราบ
๒. ประโยคถามให้ตอบ
๓. ประโยคบอกให้ทำ

คำถามจุดประกาย

การพูดหรือเขียนประโยคที่ต้องการให้
ผู้อ่านหรือผู้ฟังปฏิบัติตาม ควรพูดหรือ
เขียนอย่างไรจึงจะเหมาะสม

ใบความรู้ ประโยคตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียน

ประโยคนอกจากจะแบ่งตามหลักไวยากรณ์แล้ว ยังแบ่งตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียนได้เป็น ๓ ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

๑. ประโยคแจ้งให้ทราบ
๒. ประโยคถามให้ตอบ
๓. ประโยคบอกให้ทำ

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จะเรียนเพียงลักษณะของประโยค **บอกให้ทำ** ซึ่งแบ่งเป็นลักษณะย่อย ดังนี้

๑. ประโยคคำสั่ง มักมีแต่ภาคแสดงโดยละประธานไว้ในฐานที่เข้าใจ

เช่น

- อย่าส่งเสียงดัง
- ห้ามเข้า
- นั่งเฉย ๆ
- อย่าวิ่งบนอาคารเรียน

๒. ประโยคขอร้อง มักมีคำว่า โปรด กรุณา อย่า อยู่ในประโยค

เช่น

- อย่าลืมหักน้ำ
- กรุณาถอดรองเท้า
- โปรดรักษาความสงบ
- กรุณานั่งลง

หมายเหตุ ในการสื่อสารด้วยวิธีพูด เพื่อเน้นเจตนาของผู้พูดนิยมแทรกคำเข้าในประโยคซึ่งอาจสั้นหรือยาว สูงหรือต่ำ ต่างจากภาษาเขียน คำเหล่านี้ ได้แก่ **ซิ ซี สิ นะ บ่า เอะ เอ็ด** เช่น

- เปิดห้อง**ซิ**
- ไหนลองพูด**ซิ**
- เธอไปกัน**เออะ**
- เราไปหาครูกัน**เอ็ด**
- เดินเร็ว ๆ **ซิ**
- ขอดูหน่อย**น้า**
- อย่าทำอย่างนี้**อีกนะ**

ประโยชน์แจ้งให้ทราบ

๑. ประโยคบอกเล่า

ประโยคบอกเล่า คือ ต้องการ
แจ้งให้ทราบว่า **ใคร** ทำอะไร
เกิดอะไร ที่ไหน กับใคร **เมื่อไร**

ตัวอย่างประโยคบอกเล่า

- ฉันเห็นรถชนกันเมื่อเช้านี้
- ค่าโทรศัพท์เดือนนี้สูงมาก
- แม่ออกไปทำธุระนอกบ้าน

๒. ประโยคปฏิเสธ

ประโยคปฏิเสธ เหมือนกับประโยค
บอกเล่า แต่จะเพิ่มคำว่า **ไม่ มีได้** หรือ
ไม่ได้ หน้าคำกริยาในประโยค เพื่อบอก
ความปฏิเสธ

ตัวอย่างประโยคปฏิเสธ

- ฉัน**ไม่**ชอบคนโกหก
- เด็ก ๆ **ไม่ได้**ไปเที่ยว
- ฝน**ไม่**ตกมานานแล้ว

ประโยคถามให้ตอบ

ประโยคถามให้ตอบ

เป็นประโยคที่มีการแสดง
การถามอยู่ในประโยค ผู้ส่งสาร
มีเจตนาให้ผู้รับสารตอบ

ตัวอย่างประโยคถามให้ตอบ

- ทำไมเธอมาโรงเรียนสาย
- ใครไม่มาโรงเรียนวันนี้
- เธอส่งงานคุณครูครบหรือยัง

ประโยคบอกให้ทำ

๑. ประโยคคำสั่ง มักมีแต่ภาคแสดง
โดยละประธานไว้ในฐานที่เข้าใจ คือ
ผู้ส่งสารเข้าใจว่าตนคือคนสั่ง และผู้รับ
สารเข้าใจว่าตนถูกสั่งให้ทำ

ตัวอย่างประโยคคำสั่ง

- นั่งเงียบ ๆ
- หยุดเดี๋ยวนี้
- ห้ามเดินลัดสนาม
- อย่าลอกการบ้านกัน

๒. ประโยคขอรับรอง

มักมี คำว่า **โปรด** กรุณา

อย่า อยู่ในประโยค

ตัวอย่างประโยคขอร้อง

- อย่าลืมปิดไฟ
- โปรดรักษาความสะอาด
- กรุณานั่งชิดในด้วย

ในการสื่อสารด้วยวิธีการพูด
จะนิยมใช้คำแทรกเสริมในประโยค
เพื่อเน้นเจตนาของผู้พูด ได้แก่ **ซี** **ซี**
ลี **นะ** **น่า** **เถอะ** **เถิด**

ตัวอย่างประโยคขอเรื่อง

- ไหนดูหน่อยสิ
- ขออ่านก่อนนะ
- ดิมนมกันเถอะ
- อยู่คนเดียวไปก่อนนะ

<https://img.tnews.co.th>

ประโยคแจ้งให้ทราบ.....
ประโยคถามให้ตอบ.....
ประโยคบอกให้ทำ.....

ประโยคแจ้งให้ทราบ.....
ประโยคถามให้ตอบ.....
ประโยคบอกให้ทำ.....

<http://xn--12cmc4a2ea2ac8bl2czera7lj.blogspot.com>

ประโยคแจ้งให้ทราบ.....
ประโยคถามให้ตอบ.....
ประโยคบอกให้ทำ.....

<http://xn--12cmc4a2ea2ac8bl2czera7lj.blogspot.com>

ประโยคแจ้งให้ทราบ.....
ประโยคถามให้ตอบ.....
ประโยคบอกให้ทำ.....

<https://sites.google.com/site/gitarxq/saxad-seiso>

ใบงานที่ ๐๙
การแต่งประโยคตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียน

คำชี้แจง แต่งประโยคตามเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียนที่กำหนด ให้ถูกต้องชัดเจน

ประโยคคำสั่ง

ประโยคขอร้อง

ประโยคที่มีคำว่า จิ ชี ลี นะ นำ เถอะ เถิด

